

A magyar jelnyelvről és a magyar jelnyelv használatáról szóló 2009. évi CXXV. törvény (Jtv.) 8. §-a alapján az állam, vagy a közszolgáltatást nyújtó szervek által finanszírozott – azaz nem önköltséges – jelnyelvi tolmácsszolgáltatást csak olyan személy végezhet, aki szerepel a Jelnyelvi Tolmácsok Országos Névjegyzékén (a továbbiakban: Névjegyzék).

Jelen miniszteri rendelet meghatározza, hogy milyen szakképzettség, szakképesítés, illetve részszakképesítés (a továbbiakban együtt: képesítés), továbbá szakmai gyakorlat szükséges ahhoz, hogy a jelnyelvi tolmács bejelentkezessen a Névjegyzékre.

Eszerint elfogadottnak minősül

- a szociális és munkaügyi miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 15/2008. (VIII. 13.) SZMM rendelet alapján kiadott jelnyelvi tolmács szakképesítés, relé jelnyelvi tolmács rész-szaképesítés, társalgási jelnyelvi tolmács rész-szaképesítés,

- az egyes szakmai és vizsgakövetelmények kiadásáról szóló 28/2003. (X. 18.) OM rendelet alapján kiadott jelnyelvi tolmács szakképesítés, valamint

- a szakértő és a fordító jeltolmács képzésről szóló 8/1983. (VI. 15.) MM-EüM együttes rendelet alapján kiállított szakértő jeltolmács vagy fordító jeltolmács bizonyítvány.

Ezek a képesítések határozzák meg azt, hogy milyen tolmácsolási tevékenység látható el. A tolmácsolási tevékenység tekintetében megkülönböztethető a jelnyelvi tolmács (korábbi megnevezéssel: fordító jeltolmács, illetve szakértő jeltolmács), a relé jelnyelvi tolmács, illetve a társalgási jelnyelvi tolmács tevékenység.

A rendelet felsorolja, hogy milyen tolmácsolási típusok vannak (pl. egyes bírósági/hatósági eljárások, foglalkoztatás, oktatás stb. során végzett tolmácsolás). Ezen típusok közül – a rendelet szerinti keretek között – önkéntes alapon választhat a jelnyelvi tolmács, megjelölve a Névjegyzékre bejelentkezéskor, hogy milyen típusú tolmácsolásokat tud ellátni. A társalgási jelnyelvi tolmács rész-szaképesítés esetében annyi korlátozás érvényesül, hogy ők nem láthatnak el bírósági-hatósági tolmácsolást, oktatással, képzéssel összefüggő tolmácsolást, nagy nyilvánosság előtti tolmácsolást, továbbá média-tolmácsolást. A relé jelnyelvi tolmács rész-szaképesítéssel rendelkezők pedig nem láthatnak el oktatással, képzéssel összefüggő tolmácsolást és média-tolmácsolást, a többi tolmácsolási típust pedig – a relé jelnyelvi tolmácsolás jellegzetességeiből fakadóan – az adott tolmácsolási típus önálló ellátására jogosult jelnyelvi tolmáccsal együttesen tudják ellátni.

A tolmácsolási tevékenység megkezdéséhez a rendelet – a fenti képesítési követelményeken túl – 300 óra szakmai gyakorlatot is előír, amelyet a bejelentést megelőző három évben kell a jelnyelvi tolmácsnak teljesítenie. Szakmai gyakorlat igazolására nincs szüksége annak, aki a 15/2008. (VIII. 13.) SZMM rendelet szerinti végzettség megszerzése során eleve 300 óránál több (960 óra) szakmai gyakorlatot teljesített.

A Névjegyzék vezetését a Nemzeti Szociális és Rehabilitációs Hivatal (a továbbiakban: Hivatal) fogja ellátni. A jelnyelvi tolmács így a Hivatalnál jelenti be szándékát a tolmácsolási tevékenység megkezdésére. A bejelentés adattartalmát a rendelet mellékelte határozza meg.

A Hivatal – bejelentést követő – eljárására a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló 2009. évi LXXVI. törvény, a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény, valamint e rendelet alapján kerül sor.

A Névjegyzékbe való felvételért a jelnyelvi tolmácsnak igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetnie, amely 8000 Ft összegben kerül rögzítésre. A díjbevétel a Hivatal bevételét képezi.

A jelnyelvi tolmácsolási tevékenység színvonalát hosszú távon garantálja az a szabály, hogy a Névjegyzéken szereplő tolmácsoknak háromévente legalább 60 órányi továbbképzésen kell részt venniük, valamint háromévente legalább 300 órát kell tolmácsolniuk. A továbbképzést, illetve a szakmai gyakorlatot a Hivatal számára igazolás benyújtásával be kell jelenteni. Bejelentés hiányában a Hivatal ellenőrzi a továbbképzés és a gyakorlat meglétét.

A nemzeti erőforrás miniszter**..../2010. (.....) NEFMI****r e n d e l e t e****a Jelnyelvi Tolmácsok Országos Névjegyzékéről**

A magyar jelnyelvről és a magyar jelnyelv használatáról szóló 2009. évi CXXV. törvény 31. § (7) bekezdés *c*) és *d*) pontjában, valamint 31. § (8) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 41. § *m*) pontjában foglalt feladatkörömben eljárva – a 4. alcím tekintetében az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 73. § *c*) pontjában foglalt feladatkörében eljáró nemzetgazdasági miniszterrel egyetértésben – a következőket rendelem el:

*1. A jelnyelvi tolmácsolási tevékenység folytatásának feltételei***1. §**

(1) A Jelnyelvi Tolmácsok Országos Névjegyzékébe (a továbbiakban: Névjegyzék) az a jelnyelvi tolmács jelentkezhetsen be, aki rendelkezik az alábbi szakképesítéssel vagy bizonyítvánnyal (a továbbiakban együtt: képesítés):

a) a szociális és munkaügyi miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 15/2008. (VIII. 13.) SZMM rendelet alapján kiadott jelnyelvi tolmács szakképesítés, relé jelnyelvi tolmács rész-szakképesítés, társalgási jelnyelvi tolmács rész-szakképesítés,

b) az egyes szakmai és vizsgakövetelmények kiadásáról szóló 28/2003. (X. 18.) OM rendelet alapján kiadott jelnyelvi tolmács szakképesítés,

c) a szakértő és a fordító jeltolmács képzéséről szóló 8/1983. (VI. 15.) MM-EüM együttes rendelet alapján kiállított szakértő jeltolmács vagy fordító jeltolmács bizonyítvány.

(2) A jelnyelvi tolmácsnak rendelkeznie kell a bejelentés benyújtását megelőző három évben szerzett legalább 300 tolmácsolt óra szakmai gyakorlattal. A szakmai gyakorlatba az (1) bekezdés *a*) pontja szerinti szakképesítéssel, rész-szakképesítéssel rendelkező személy esetében a szakmai vizsgára bocsátás feltételeként teljesített gyakorlatot is be kell számítani.

(3) A szakmai gyakorlatot az igazolja, aki, vagy akinek jogelődje a bejelentőt foglalkoztatja vagy foglalkoztatta. Ha a foglalkoztató jogutód nélkül megszűnt, vagy a szakmai gyakorlatot a bejelentő nem foglalkoztatottként teljesítette, a gyakorlatot egyéb hitelt érdemlő módon kell igazolni. Az igazolásnak tartalmaznia kell a bejelentő nevét, lakcímét és a szakmai gyakorlat időtartamát.

(4) Az (1) bekezdés *a*) pontja szerinti, a bejelentés benyújtását megelőző három évben szerzett szakképesítéssel, rész-szakképesítéssel rendelkező személy esetében a szakmai vizsgára bocsátás feltételeként teljesített gyakorlatot nem kell igazolni.

2. §

(1) A jelnyelvi tolmács a Névjegyzékbe történő bejelentkezéskor nyilatkozik az általa vállalt tolmácsolási típusokról.

(2) A jelnyelvi tolmács szakképesítéssel, a szakértő jeltolmács, továbbá a fordító jeltolmács bizonyítvánnyal rendelkező jelnyelvi tolmács a következő tolmácsolási típusokat láthatja el:

- a) bíróság, hatóság vagy egyéb közhatalmat gyakorló szerv eljárása során végzett tolmácsolás,
- b) egészségügyi ellátás igénybevételekor végzett tolmácsolás,
- c) közoktatás, szakképzés, felsőoktatás során a tanulói, hallgatói jogviszonnyal, továbbá felnőttképzés során a képzéssel összefüggésben végzett tolmácsolás,
- d) foglalkoztatási célú és munkahelyen igénybe vett tolmácsolás,
- e) a jogosult választott tisztségének ellátásához igénybe vett személyi tolmácsolás,
- f) a jogosult önálló életvitelének elősegítése céljából végzett személyi tolmácsolás,
- g) nagyobb hallgatóság előtt végzett tolmácsolás,
- h) média-tolmácsolás.

(3) A társalgási jelnyelvi tolmács rész-szakképesítéssel rendelkező jelnyelvi tolmács a (2) bekezdés b) és d-f) pontja szerinti tolmácsolási típusokat láthatja el.

(4) A relé jelnyelvi tolmács rész-szakképesítéssel rendelkező jelnyelvi tolmács – az adott tolmácsolási típus önálló ellátására jogosult jelnyelvi tolmáccsal együttesen – a (2) bekezdés a), b) és d)-g) pontja szerinti tolmácsolási típusokat láthatja el.

3. §

(1) A jelnyelvi tolmács köteles háromévente

- a) legalább 60 óra időtartamú – a jelnyelvi tolmácsok szakmai konzultációja, tapasztalatcseréje, illetve képzése érdekében szervezett – továbbképzésen részt venni, valamint
- b) legalább 300 tolmácsolt óra szakmai gyakorlatot végezni.

(2) A továbbképzés megszervezéséről a társadalmi esélyegyenlőség előmozdításáért felelős miniszter gondoskodik.

2. A Névjegyzékre történő bejelentéssel összefüggő eljárás

4. §

(1) A Névjegyzékbe a Nemzeti Szociális és Rehabilitációs Hivatalnál (a továbbiakban: Hivatal) kell bejelentkezni. A bejelentést a Hivatal honlapján közzétett, *melléklet* szerinti adattartalommal kell benyújtani.

(2) A bejelentéshez mellékelni kell

a) a képesítési feltételek teljesítését tanúsító okirat másolatát, külföldi bizonyítvány, oklevél esetén annak hiteles magyar fordításáról szóló okirat másolatát, valamint az elismeréséről szóló okirat másolatát,

b) a szakmai gyakorlat meglétét tanúsító igazolást,

c) az igazgatási szolgáltatási díj megfizetését tanúsító, 8. § (3) bekezdés szerinti igazolást,

d) a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános feltételeiről szóló 2009. évi LXXVI. törvényben (a továbbiakban: Szolgtv.) határon átnyúló szolgáltatásnyújtás keretében folytatni kívánt tevékenység bejelentéséhez előírt további adatokat és nyilatkozatot, ha a bejelentő a tolmácsolási tevékenységet a Magyar Köztársaság területén határon átnyúló szolgáltatásként kívánja végezni.

(3) Ha a bejelentés nem felel meg a Szolgtv.-ben, a magyar jelnyelvről és a magyar jelnyelv használatáról szóló 2009. évi CXXV. törvényben (a továbbiakban: Jtv.) és az e rendeletben foglalt követelményeknek, vagy az igazgatási szolgáltatási díjat nem fizették meg, a Hivatal – a Szolgtv. 23. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltak alkalmazásával egyidejűleg – figyelmezteti a bejelentést tevőt, hogy bejelentés nélkül nem folytathat a Jtv. 8. § (1) bekezdése szerinti tolmácsolási tevékenységet, és egyúttal visszaküldi számára az általa mellékelte dokumentumokat.

(4) Ha a bejelentés alapján folytatott ellenőrzési eljárás keretében a Hivatal megállapította, hogy a bejelentő nem felel meg a Jtv.-ben és az e rendeletben meghatározott, a Jtv. 8. § (1) bekezdése szerinti tolmácsolási tevékenység folytatásához szükséges feltételeknek, ennek közlésével egyidejűleg visszaküldi számára az általa mellékelte dokumentumokat.

3. A Névjegyzék vezetése, változások bejelentése

5. §

(1) A jelnyelvi tolmács – a Szolgtv.-ben meghatározott változások bejelentésén túl – köteles bejelenteni a Hivatalnak, ha a Névjegyzékbe való felkerülést követően a felkerülés feltételei már nem állnak fenn.

(2) A jelnyelvi tolmács a 3. § szerinti továbbképzés, valamint szakmai gyakorlat teljesítését a Névjegyzékre történő felvétel időpontjától számítva háromévente igazolás benyújtásával köteles bejelenteni a Hivatalnak. A továbbképzés teljesítését a továbbképzést végző szervezet által kiadott igazolással kell igazolni, a szakmai gyakorlat igazolására az 1. § (3) bekezdését kell alkalmazni.

(3) A bejelentés elmaradása esetén a Hivatal ellenőrzést végez, melynek során felhívására a továbbképzés és a szakmai gyakorlat teljesítését a (2) bekezdésben foglaltak szerint igazolni kell.

6. §

A jelnyelvi tolmács a Hivatalnál – legfeljebb három évre – kérheti tevékenységének szüneteltetését a kezdőnap és az időtartam megjelölésével. Visszamenőleges szüneteltetésnek nincs helye. A szüneteltetés időtartama a jelnyelvi tolmács továbbképzésen történő részvételi kötelezettségét nem érinti. A szüneteltetés időtartama a szakmai gyakorlat végzéséhez előírt időtartamba nem számít bele.

7. §

(1) A Hivatal a Névjegyzékben és a honlapján közzétett adatokban folyamatosan átvezeti a változásokat, és az aktuális adatokat teszi közzé.

(2) A Hivatal a Névjegyzék módosulásával egyidejűleg intézkedik közlemény megjelentetéséről saját honlapján a jelnyelvi tolmács Névjegyzékből való törléséről.

4. Az igazgatási szolgáltatási díj megfizetésének szabályai

8. §

(1) A jelnyelvi tolmácsnak a Névjegyzékbe történő felvételéért igazgatási szolgáltatási díjat (a továbbiakban: díj) kell fizetni. A díj mértéke 8000 Ft.

(2) A díjat a Hivatal számú számlájára átutalással, vagy pénzforgalmi számlára (fizetési számlára) történő készpénzbefizetéssel kell megfizetni.

(3) A díj megfizetését a fizetési számla megterhelését tartalmazó napi kivonattal, a fizetési számlára történő készpénzbefizetést igazoló szelvényrészsel, vagy ezek másolatával kell igazolni.

9. §

(1) A Névjegyzékre történő felvétel céljából ismételten benyújtott bejelentés esetén a díjat – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – ismételten meg kell fizetni.

(2) Nem kell megfizetni ismételten a díjat, ha a Hivatal a dokumentumokat a 4. § (3) bekezdés alapján a bejelentő számára visszaküldte, és a bejelentő a visszaküldéstől számított három hónapon belül ismételt bejelentést tesz. Ez esetben az ismételt bejelentéshez a díj korábbi befizetését tanúsító igazolást kell csatolni.

(3) Túlfizetés esetén a díjtöbbletet harminc napon belül vissza kell téríteni.

(4) A díj nyilvántartására, kezelésére és elszámolására az államháztartás szervezetei beszámolási és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló rendelet rendelkezéseit kell alkalmazni.

(5) A díjfizetéssel kapcsolatos – e rendeletben nem szabályozott – kérdésekre az illetékekről szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

5. Záró rendelkezések

10. §

Ez a rendelet 2011. január 1-jén lép hatályba.

11. §

Ez a rendelet a belső piaci szolgáltatásokról szóló, 2006. december 12-i 2006/123/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.

Dr. Réthelyi Miklós

Melléklet a .../2010. (...) NEFMI rendelethez

A Jelnyelvi Tolmácsok Országos Névjegyzékébe történő bejelentés adattartalma

1. családi név és utónév, születési név, születési hely és idő, anyja születési neve, lakcím, értesítési cím;
2. egyéb elérhetőség (telefonszám, e-mail cím), valamint egyéb elérhetőség megadása esetén nyilatkozat arról, hogy hozzájárul-e annak a Foglalkoztatási és Szociális Hivatal honlapján való közzétételéhez;¹
3. képesítés megnevezése, a képesítést igazoló okirat száma, kiállításának helye, időpontja, a képesítést kiállító intézmény megnevezése;
4. nyilatkozat arról, hogy a Névjegyzékbe történő felvételét mely tolmácsolási típus(ok)ra kéri;
5. nyilatkozat annak tudomásulvételéről, hogy a Névjegyzékben nyilvántartott adataiban történt változásokat, valamint azt, ha a jelnyelvi tolmácsolási tevékenység folytatásának feltételei már nem állnak fenn, haladéktalanul köteles bejelenteni a Foglalkoztatási és Szociális Hivatalnak;
6. a bejelentés kiállításának helye, ideje;
7. a bejelentést tevő aláírása.

¹ Egyéb elérhetőség megadása nem kötelező.